







ČESKÉ PRÁVO A KINDERGELD – NĚMECKÉ PŘÍDAVKY NA DĚTI

Die gemeinsame Grenzregion Böhmen-Bayern: Überwinden der rechtlichen Hindernisse in den Bereichen Verwaltung, Wirtschaft, Soziales und Gesundheit

Společný příhraniční region Česko-Bavorsko: Překonání právních překážek v oblasti správy, ekonomiky, sociálních věcí a zdravotnictví



Europäische Union Evropská unie

Europäischer Fonds für regionale Entwicklung Evropský fond pro regionální rozvoj



Ziel ETZ I CÍI EÚS Freistaat Bayern – Tschechische Republik Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2014 – 2020 (INTERREG V)



## Die gemeinsame Grenzregion Böhmen-Bayern

## Überwinden der rechtlichen Hindernisse in den Bereichen Verwaltung, Wirtschaft, Soziales und Gesundheit

## Interreg-Projektnummer 68

Laufzeit: 01.09.2017 – 29.02.2020

Gefördert durch den Europäischen Fonds für regionale Entwicklung (EFRE) im Rahmen des

Programms "Europäische Territoriale Zusammenarbeit 2014 – 2020"

("INTERREG Tschechische Republik – Bayern 2014 – 2020"). Leadpartner: **Westböhmische Universität Pilsen** 

Projektpartner: Universität Passau

Assoziierter Partner: Union der Städte und Gemeinden der Tschechischen Republik

("Svaz měst a obcí České republiky")

Urheber der Texte für die einzelnen Rechtslagen sind die jeweiligen Universitäten. Die Übersetzung in die andere Muttersprache erfolgte jeweils von dem Partner.

## Společný příhraniční region Česko-Bavorsko: Překonání právních překážek v oblasti správy, ekonomiky, sociálních věcí a zdravotnictví

## Číslo projektu: 68

Termín realizace: 01. 09. 2017 – 29. 02. 2020

Financováno z Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko,

Cíl EÚS 2014-2020

Hlavní partner: **Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická**Projektový partner: **Univerzita v Pasově, Institut für Rechtsdidaktik** 

Asociovaný partner: **Svaz měst a obcí České republiky** Příslušné univerzity jsou autory textů pro jednotlivé právní situace. Překlad do jiného mateřského jazyka provedl projektový partner.









## Impressum:

Verantwortlicher gem. Art. 7 I BayPrG:

## Interreg-Projekt / Číslo projektu 68:

## Die gemeinsame Grenzregion Böhmen-Bayern:

Überwinden der rechtlichen Hindernisse in den Bereichen Verwaltung, Wirtschaft, Soziales und Gesundheit

## Společný příhraniční region Česko-Bavorsko:

Překonání právních překážek v oblasti správy, ekonomiky, sociálních věcí a zdravonictví

Západočeská univerzita v Plzni Fakulta právnická Sady Pětatřicátníků 14 306 14 Plzeň

## Verantwortliche:

Monika Forejtová

## Druck durchgeführt von:

Ostler Druck und Lettershop GmbH Spitalhofstraße 73 D-94032 Passau

## Publikace vydána:

Západočeská univerzita v Plzni Fakulta právnická Sady Pětatřicátníků 14 306 14 Plzeň

## Projektlogo:

Konzept & Design: Martin Schmid, media-9.de

## **VORWORT**



# INTERREG V-Projekt zur Überwindung rechtlicher Hindernisse in den Bereichen Verwaltung, Wirtschaft, Soziales und Gesundheit als Plattform für die künftige Zusammenarbeit

Am 01.09.2017 begann das gemeinsame Projekt der Universitäten Pilsen (Lehrstuhl für Verfassungs- und Europarecht, Doc. JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.) und Passau (Lehrprofessur für Öffentliches Recht, Prof. Dr. Urs Kramer) im Rahmen des europäischen Programmes für die grenzüberschreitende Zusammenarbeit Tschechische Republik – Freistaat Bayern "Ziel ETZ 2014–2020". Seither ist das Hauptziel beider Teams, die aus mehreren Wissenschaftler/innen mit unterschiedlichen Schwerpunkten im Öffentlichen Recht bestehen, systematische und rechtlich tragfähige Lösungen für die schrittweise Überwindung der bestehenden Hindernisse im Kontext der Ländergrenzen zu suchen. Diese Probleme treten dabei sowohl im Feld der Legislative, also schon beim derzeit geltenden Recht selbst, als auch bei dessen Anwendung durch die Verwaltung und die Gerichte auf. Hier Auswege zu finden und eine freundschaftliche grenzüberschreitende Zusammenarbeit in der Grenzregion von Tschechien und Bayern zu ermöglichen, war die Aufgabe und Herausforderung in den letzten zweieinhalb Jahren. Ein weiteres Ziel des Projektes ist damit eng verbunden, nämlich die Hoffnung, auf diese Weise die Attraktivität des Lebens der Menschen in der tschechisch-bayerischen Region zu fördern und das Interesse von Investor/innen an der gemeinsamen Region durch die schrittweise Beseitigung der derzeit eine prosperierende Entwicklung häufig noch hemmenden rechtlichen Hindernisse und Verwaltungshindernisse zu fördern.

Im Rahmen der Projektarbeit wurden nach einer umfangreichen Recherche zu den bestehenden Problemen, in die auch viele Grenzlandakteure/innen eingebunden waren, schließlich drei thematische Arbeitsteams eingerichtet, die sich mit den vor allem öffentlich-rechtlichen und Verwaltungsfragen befassen, um die grenzüberschreitende Zusammenarbeit in der Region Tschechien-Bayern schrittweise zu verbessern. Konkret wurden dafür die Bereiche Verwaltung, Wirtschaft sowie Soziales und Gesundheitswesen ausgewählt, bei denen die Unterstützung verschiedener Partner/innen aus der Praxis die Umsetzung und Erfüllung der Projektziele sicherstellen sollte. Eines der nach außen sichtbaren Ergebnisse der Aktivitäten der gemischten tschechisch-deutschen Teams ist die Herausgabe von "Handbüchern" mit Informationen zur Erleichterung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit in den einzelnen untersuchten Bereichen und zur Vorstellung bewährter Verfahren (so genannter "Best-Practice-Beispiele"). Eines dieser "Handbücher" halten Sie gerade in Händen.

In ihm geht es um einige praktische Aspekte des Familienrechts, des Unterhaltsrechts und deren gemeinsame Anwendung in Tschechien und Deutschland. Die funktionale Zusammenarbeit zwischen Behörden und Gerichten ist ein wichtiger praktischer Faktor in der Region für die tatsächliche Anwendung von Rechten minderjähriger Kinder, die mit Deutschland oder auch mit der Tschechischen Republik in einem rechtlichen Verhältnis stehen. Dieses "Handbuch" dient zum einen dem Rechtsvergleich, um zu zeigen, wie die deutschen und tschechischen Behörden und insbesondere die tschechischen Gerichte über das deutsche Kindergeld entscheiden, das im tschechischen Recht kein gesetzliches Spiegelbild hat. Allerdings hat es einen Einfluss auf die Höhe des Unterhalts der Kinder, vor allem bei Scheidungen von deutsch-tschechischen Ehen. Das Handbuch soll aufzeigen, unter welchen Bedingungen und in welcher Höhe eine Beantragung von deutschem Kindergeld möglich ist.

Wir stellen Ihnen diese Handbücher in der Hoffnung und Überzeugung vor, dass sie ein nützliches Werkzeug für Sie sein mögen, bei der schrittweisen Überwindung der sprachlichen, administrativen, rechtlichen und Verwaltungshindernisse mitzuhelfen. Sollte sich dieses Ziel auch auf diesem Weg realisieren lassen, wären wir sehr froh.

Monika Foreitová / Urs Kramer

## **PŘEDMLUVA**



# INTERREG V-Projekt Společný příhraniční region Česko-Bavorsko: Překonání právních překážek v oblasti správy, ekonomiky, sociálních věcí a zdravotnictví

1. září 2017 započal společný projekt mezi univerzitami v Plzni (vedoucí katedry ústavního a evropského práva, Doc. JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.) a v Pasově (Profesor veřejného práva, prof. Dr. Urs Kramer) v rámci evropského programu pro přeshraniční spolupráci Česká republika - Svobodný stát Bavorsko "Cíl EÚS 2014-2020". Od té doby je hlavním cílem obou týmů, které se skládají z několika vědců s různými důrazy na veřejné právo, hledat systematická a právně realizovatelná řešení pro postupné překonávání stávajících překážek v kontextu státních hranic. Tyto problémy vyvstávají jak v oblasti zákonodárného sboru, tj. v samotném současném právu, tak při jeho uplatňování správními orgány a soudy. Hledání cest a umožnění přátelské přeshraniční spolupráce v příhraničním regionu České republiky a Bavorska bylo v posledních dvou a půl letech úkolem a výzvou.

Další cíl projektu je s tím velmi úzce spojen, a to je naděje na podporu a zvýšení atraktivity života lidí v česko-bavorském regionu a zájem investorů o společný region díky postupnému odstranění právních překážek, které ještě nyní znamenají jisté potíže v prosperujícím rozvoji společného regionu.

V rámci projektové práce byly po rozsáhlých rešerších existujících problémů, kterých se účastnilo mnoho příhraničních aktérů, vytvořeny tři tematické pracovní skupiny, které se zabývají především veřejným právem a správními otázkami, aby se přeshraniční spolupráce v regionu Česko-Bavorsko postupně mohla i nadále zlepšovat. Konkrétně byly vybrány oblasti správy, ekonomiky, sociálních věcí a zdravotnictví, pro které by měla podpora od různých partnerů z praxe zajistit realizaci a naplnění cílů projektu.

Jedním z jasně viditelných výsledků činnosti smíšených česko-německých týmů je zveřejnění "příruček" s informacemi, které usnadní přeshraniční spolupráci v jednotlivých zkoumaných oblastech a představí osvěd-čené postupy (tzv. "Příklady osvědčených postupů").

V současné době držíte jednu z těchto "příruček". Zabývá se některými praktickými aspekty rodinného práva a práva sociálního zabezpečení a jejich společné aplikace v České republice a Německu. Funkční spolupráce orgánů veřejné správy a soudů jsou pro region důležitým praktickým faktorem pro skutečné uplatnění práv nezl. dětí, které jsou v právním vztahu vůči Německu ale i České republice. Tato "příručka" slouží na jedné straně k porovnání zákonů, které mají ukázat, jak rozhodují německé a české orgány a zejména pak české soudy o zvláštní dávce "Kindergeld", který nemá v českém právu legislativní obraz, přesto má vliv na rozhodování o výši výživného pro nezletilé děti zejména v případě rozvodů česko-německých manželství. Příručka zobrazuje za jakých podmínek, a v jaké výši je možno žádat o přiznání dávky "Kindergeld".

Tyto příručky vám předkládáme v naději a víře, že pro vás mohou být užitečným nástrojem, který vám pomůže postupně překonávat jazykové, administrativní, právní a další překážky. Pokud lze tohoto cíle dosáhnout také tímto způsobem, byli bychom velmi šťastní.

Monika Forejtová / Urs Kramer



Das deutsche **Kindergeld** – als Zuschuss der Familienkassen – ist zweifellos ein wichtiger Bestandteil des monatlichen Budgets einer Reihe von Familien mit minderjährigen Kindern, die an der deutsch-tschechischen Grenze leben. Das deutsche Kindergeld kann unter vielen verschiedenen Voraussetzungen beantragt werden, sogar dann, wenn man nicht dauerhaft in Deutschland lebt.

In dieser Publikation sollen einige grundlegende Fragen beantwortet werden, deren Antworten allen Kindergeld-Antragsteller/innen helfen können, wie zum Beispiel Tipps zur richten Antragsstellung. Allerdings soll auch beleuchtet werden, wie das Kindergeld in der tschechischen Rechtspraxis betrachtet wird.

8

Wann kann grundsätzlich ein Anspruch auf deutsches Kindergeld entstehen:

- Sie sind in Deutschland unbeschränkt einkommenssteuerpflichtig oder werden so behandelt.
- Sie stehen in einem Versicherungspflichtverhältnis zur deutschen Bundesagentur für Arbeit.
- Sie haben ein minderjähriges Kind oder ein Kind, für das noch eine Ausnahmeregelung gilt.

## 1. WER ZAHLT DAS KINDERGELD AUS?

Das deutsche Kindergeld wird durch die Familienkasse der Bundesagentur für Arbeit ausbezahlt

Die Familienkasse stellt Ihnen auch gerne telefonisch von Montag bis Freitag, jeweils von 8:00 Uhr bis 18:00 Uhr, auf der **Kindergeld-Hotline der Familienkassen** Informationen bereit:

- Kostenfreie Rufnummer nur aus Deutschland 0800/4 5555 30
- Gebührenpflichtige Rufnummer aus dem Ausland 0049/911 1203 1010
- Kostenfreie 24-Hotline über die Auszahlungstermine und Zuschläge – 0800/4 5555 33

Mehr Informationen gibt es im Internet auf **www.familienkasse.de** oder **www.bzst.de**.



**Kindergeld**, nebo-li přídavek na dítě, který je poskytovaný od Famillienkasse Bayern, patří bezesporu k významné součásti měsíčního rozpočtu řady rodin s nezletilými dětmi, které žijí v česko-německém příhraničí. O Kindergeld lze žádat za mnoha různých podmínek, i když v Německu nežijete trvale.

V této publikaci si zodpovíme několik základních otázek, jejichž odpovědi mohou pomoci všem žadatelům o Kindergeld a poskytneme několik tipů, jak si správně o Kindergeld požádat. Účelem je však také objasnit, jak se v české právní praxi nahlíží na Kidergeld.



Kdy může v zásadě vzniknout nárok na Kindergeld:

- Jste v Německu plátcem daně z příjmu nebo se s Vámi tak zachází
- Máte s Federálním úřadem práce povinný pojistný vztah
- Máte nezletilé dítě nebo dítě, u kterého stále existuje výjimka

## 1. KDO VYPLÁCÍ KINDERGELD?

Kindergeld je vypláceno z Familienkasse Federální agentury práce.

Familienkasse vám poskytne informace i telefonicky od pondělí do pátku, od 8:00 do 18:00 hod na **Kindergeld-Hotline der Familienkassen** 

- bezplatný hovor pouze z Německa 0800/4 5555 30
- placený hovor ze zahraničí 0049/911 1203 1010
- bezplatné non-stop oznámení i výplatním termínu a příplatku - 0800/4 5555 33

Více informací na www.familienkasse.de a www.bzst.de



## 2. WER BEKOMMT DAS KINDERGELD?

Die Familienkasse zahlt das deutsche Kindergeld für ein minderjähriges Kind immer nur einer Person aus. Falls die Eltern in einem Haushalt leben und beide anspruchsberechtigt sind, müssen sie sich entscheiden, wer einen Antrag auf Erhalt des deutschen Kindergeldes stellt.

Im Fall einer tschechischen Familie kann grundsätzlich nur der Elternteil den Antrag stellen, der ein Teil des deutschen Sozialsystems war/ist und einen Anspruch auf das Kindergeld hat. Sofern der andere Elternteil ein besonderes Interesse nachweisen kann, könnte aber auch dieser antragsberechtigt sein. Das deutsche Kindergeld können auch die Großeltern beantragen, sofern sie gemeinsam mit ihrem Enkelkind leben und anspruchsberechtigt sind.

Nach § 62 Abs. 1 des deutschen Einkommensteuergesetzes (EStG) erhält Kindergeld, wer in Deutschland seinen Wohnsitz oder gewöhnlichen Aufenthalt hat oder wer unbeschränkt einkommenssteuerpflichtig nach § 1 Abs. 2 EStG ist oder nach § 1 Abs. 3 EStG so behandelt wird. Man kann das deutsche Kindergeld auch beantragen, wenn man ein berechtigtes Interesse nach § 67 Satz 2 EStG hat (das können im obigen Beispiel etwa die Großeltern sein).

Wer nicht unter diese Voraussetzung fällt, also insbesondere im Ausland lebende Personen (einschließlich tschechischer Staatsangehöriger), die ihren ständigen Wohnsitz in einem anderen Mitgliedstaat der Europäischen Union, des Europäischen Wirtschaftsraumes oder der Schweiz haben und in Deutschland erwerbstätig sind, kann ebenfalls Kindergeld beantragen, aber dann nach dem Bundeskindergeldgesetz (BKGG).

Eine berechtigte Person, die im Ausland lebt und in Deutschland nicht unbeschränkt steuerpflichtig ist, kann das Kindergeld als "Sozialleistung" nach dem BKGG erhalten, sofern:

- sie in einem Versicherungspflichtverhältnis zur Bundesagentur für Arbeit steht oder dieses Verhältnis versicherungsfrei ist oder
- sie eine andere Voraussetzung nach § 1 Abs. 1 und 2 BKGG erfüllt.



Sofern ein Elternteil einen Anspruch auf Kindergeld nach dem Einkommenssteuergesetz (EStG) und der andere Elternteil einen Anspruch nach dem BKKG hat, geht der Anspruch aus dem EStG vor.



## 2. KDO DOSTÁVÁ KINDERGELD?

Familienkasse vyplácí Kindergeld na jedno nezletilé dítě pouze jedné osobě. Pokud rodiče žijí ve společné domácnosti a oba mají nárok na Kindergeld, musí se rozhodnout, kdo z nich požádá o Kindergeld.

V případě české rodiny může v zásadě zažádat jen ten rodič, který je/byl součástí německého sociálního systému a má na Kindergeld nárok. Pokud může druhý rodič prokázat zvláštní zájem, mohl by být také způsobilým tuto žádost podat.

O Kindergeld mohou požádat i prarodiče, pokud žijí společně s vnoučetem a mají na Kindergeld nárok.

Podle §62 I EStG se Kindergeld poskytuje každému, kdo má bydliště nebo trvalý pobyt v Německu nebo který podléhá neomezené dani z příjmu v souladu s §1 II EStG, nebo je s ním nakládáno v souladu s oddílem §1 III EstG. O Kindergeld můžete také požádat, pokud máte oprávněný zájem v souladu s ustanovením §67 věty 2 EstG.

Ten, kdo nesplňuje tyto předpoklady, tedy především osoby žijící v zahraničí (včetně občanů České republiky), kteří trvale žijí v jiném členském státě Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarska a jsou v Německu výdělečně činné, mohou nárok na Kindergeld uplatnit také, dle Spolkového zákona o přídavcích na dítě.

Oprávněná osoba, která bydlí v zahraničí a v Německu nepodléhá neomezené daňové povinnosti, může přídavky na dítě obdržet jako "sociální dávku" na základě zákona o přídavcích na děti - Bundeskindergeldgesetz (BKGG), pokud:

- Má pojišťovací povinnost ke Spolkovému úřadu práce nebo je tento vztah osvobozen od daně:
- splňuje další požadavky dle §1 I, II BKGG.



Má-li jeden rodič nárok na Kindergeld podle zákona o dani z příjmů a druhý rodič podle spolkového zákona o přídavcích na dítě, upřednostňuje se nárok dle zákona o dani z příjmu.



## 3. WANN KANN MAN DAS KINDERGELD BEANTRAGEN?

Deutsches Kindergeld lässt sich ab der Geburt des Kindes bei der Familienkasse beantragen. Seit dem 1. Januar 2018 kann das Kindergeld rückwirkend nur **für die letzten sechs Monate** vor der Antragstellung bezogen werden.

## 4. WIE KANN MAN DAS KINDERGELD BEANTRAGEN?

Der Antrag ist nur schriftlich auf den entsprechenden Formularen einzureichen (mündlich oder per E-Mail ist das nicht zulässig):

- Merkblatt Kindergeld auf Tschechisch https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg2-cz-merkblattkindergeld\_ba014322.pdf
- Antrag auf Kindergeld auf Tschechisch (KG 1-cz) https://www.arbeitsagentur.de/datei/kb1-cz-antrag-kindegeld\_ba014062.pdf
- Anlage Kind zum Kindergeldantrag auf Tschechisch
   (KG 1-cz Anlage Kind)
   https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg1-cz-anlagekind\_ba014063.pdf
- Anlage Ausland zum Antrag auf deutsches Kindergeld auf Tschechisch
- (KG 51-cz Ausland)
- https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg51-cz-anlageausland\_ba014921.pdf
- Anlage Ausland für Rentner und Waisen mit Auslandswohnsitz auf Tschechisch (KG 51R-cz Anlage Ausland)
  - https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg51r-cz-anlageausland\_ba014936.pdf

## MEIN WOHNSITZ IST IN DEUTSCHLAND:

Ich muss das deutsche Kindergeld bei der zuständigen Familienkasse beantragen. Der Antrag kann auch elektronisch ausgefüllt werden, aber danach muss der Antrag ausgedruckt und unterschrieben per Post oder Fax (gegebenenfalls auch durch persönliche Abgabe) bei der zuständigen Familienkasse abgegeben werden. Diese hängt grundsätzlich vom Wohnort ab.



## 3. KDY POŽÁDAT O KINDERGELD?

Již po narození dítěte by rodič měl požádat o dávku Kindergeld prostřednictvím rodinného fondu Spolkové agentury práce. Od 1. ledna 2018 lze přídavek na dítě pobírat pouze **za posledních šest měsíců** před podáním žádosti.

## 4. JAK POŽÁDAT O KINDERGELD?

Žádost se podává pouze v písemné formě na příslušných formulářích (ústně nebo e-mailem není přípustné):

## - Merkblatt Kindergeld auf tschechisch

Prospekt ke Kindergeld

https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg2-cz-merkblattkindergeld\_ba014322.pdf

## Antrag auf Kindergeld auf tschechisch (KG 1-cz)

Žádost o Kindergeld

https://www.arbeitsagentur.de/datei/kb1-cz-antrag-kindegeld\_ba014062.pdf

## Anlage Kind zum Kindergeldantrag auf tschechisch (KG 1-cz Anlage Kind)

Příloha Dítě k Žádosti o Kindergeld

https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg1-cz-anlagekind\_ba014063.pdf

## Anlage Ausland zum Antrag auf deutsches Kindergeld tschechisch (KG 51-cz Ausland)

Příloha Zahraničí k Žádosti o německé Kindergeld

https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg51-cz-anlageausland\_ba014921.pdf

## Anlage Ausland für Rentner und Waisen mit Auslandswohnsitz tschechisch (KG 51R-cz Anlage Ausland)

Příloha Zahraničí k Žádosti o německé Kindergeld pro osoby, které pobírají důchod nebo dávky sociálního zabezpečení od německého poskytovatele https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg51r-cz-anlageausland\_ba014936.pdf

## MÁM BYDLIŠTĚ V NĚMECKU:

Musím požádat o Kindergeld u Familienkasse. Žádost je možné vyplnit elektronicky, ale poté je nutné žádost vytisknout a podepsanou odeslat poštou nebo faxem (případně osobně zanést) na příslušnou Familienkasse. Příslušná Familienkasse je určena místem bydliště.



# MEIN WOHNSITZ IST NICHT IN DEUTSCHLAND, ABER ICH LEBE IN EINEM MITGLIEDSTAAT DER EU, DER EUROPÄISCHEN WIRTSCHAFTSGEMEINSCHAFT ODER DER SCHWEIZ:

Der Antrag kann auch elektronisch ausgefüllt werden, aber danach muss der Antrag ausgedruckt und unterschrieben per Post abgeschickt werden. Sofern sie nicht in Deutschland leben, sind dabei die Formulare "Antrag auf Kindergeld (KG1)" und "Anlage Ausland (KG 51)" zu verwenden, die auch eine Bestätigung des Arbeitgebers enthalten. Falls Sie eine selbstständig tätige Person sind, müssen sie auch die dafür erforderlichen Unterlagen beifügen (das ist eine Kopie der Gewerbeanmeldung in Deutschland und der Steuerveranlagung). Bei einer Antragstellung ohne Wohnsitz oder gewöhnlichem Aufenthalt in Deutschland, ist die Familienkasse zuständig, in deren Bezirk man erwerbstätig ist. In den übrigen Fällen ist die Familienkasse Nürnberg zuständig.

Mehr Informationen findet man im Internet unter https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg52eu-cz\_ba014346.pdf
Die wesentlichen Formulare sind im Internet in tschechischer Sprache hier erhältlich: https://www.kindergeld.org/formulare/kindergeld-formulare-in-tschechischer-sprache.html



Voraussetzung für die Auszahlung des deutschen Kindergeldes ist die Tatsache, dass die berechtige Person als steuerveranlagte Person in Deutschland identifiziert wurde und ihr eine Steueridentifikationsnummer zugeteilt wurde.

# 5. IN WELCHER HÖHE UND AUF WELCHE WEISE BEKOMME ICH DAS DEUTSCHE KINDERGELD?

Die aktuelle Höhe der Zuwendung ist veröffentlicht auf der Website: www.familienkasse.de

Sie wird monatlich ausbezahlt, bei einer 0 als letzter Ziffer der Kindergeldnummer am Monatsanfang, bei einer 9 am Monatsende. Das Kindergeld erhöht sich ab dem zweiten Kind. Ab dem vierten Kind bleibt es für jedes weitere Kind gleich.



Beispielsweise betrug die die Höhe des deutschen Kindergeldes im Jahre 2019:

- für das erste und zweite Kind je **204 EUR monatlich**
- für das dritte Kind 210 EUR monatlich
- ab dem vierten Kind je 235 EUR monatlich



## NEMÁM BYDLIŠTĚ V NĚMECKU, ALE BYDLÍM V NĚKTERÉM STÁTĚ EU, EVROPSKÉM HOSPODÁŘSKÉM PROSTORU A ŠVÝCARSKU:

Žádost je možné vyplnit elektronicky, ale poté je nutné žádost vytisknout a podepsanou odeslat poštou (v mezinárodních situacích je nutné použít formulář "Žádost o přídavek na dítě (KG1)" a "Přílohu zahraničí (KG 51)", které obsahuje též potvrzení od zaměstnavatele. Pokud jste osobou samostatně výdělečně činnou, musíte k tomu přiložit i nezbytné doklady (kopie přihlášení živnosti v Německu a daňový výměr). Při podávání žádosti bez trvalého nebo přechodného bydliště v Německu, je příslušný úřad Familienkasse v tom zemském okrese, ve kterém jste zaměstnáni. Ve všech ostatních případech je příslušný úřad Familienkasse Nürnberg.

## Více informací

https://www.arbeitsagentur.de/datei/kg52eu-cz\_ba014346.pdf Základní formuláře dostupné v českém jazyce:

https://www.kindergeld.org/formulare/kindergeld-formulare-in-tschechischer-sprache.html



Předpokladem pro vyplácení Kindergeld je skutečnost, že oprávněná osoba je identifikována jako daňový rezident v Německu a je mu přiděleno daňové identifikační číslo.

## 5. V JAKÉ VÝŠI A JAK DOSTANU KINDERGELD?

Aktuální výše příspěvků je zveřejňována na webové stránce:

www.familienkasse.de

Vyplácí se měsíčně. S 0 jako poslední číslicí čísla Kindergeld na začátku měsíce, s 9 na konci měsíce. Kindergeld se zvyšuje od druhého dítěte. Od čtvrtého dítěte zůstává stejné pro každé další dítě.



Například pro rok 2019 byla výše Kindergeld stanovena takto:

- pro první a druhé dítě činí Kindergeld 204 EUR měsíčně
- pro třetí dítě činí Kindergeld 210 EUR měsíčně
- od čtvrtého dítěte činí Kindergeld 235 EUR měsíčně



## WELCHE PFLICHTEN HABE ICH ALS BERECHTIGTE PERSON?

# 6. WAS MUSS ICH BEI DER BEANTRAGUNG DES DEUTSCHEN KINDERGELDES ALLES BEACHTEN?

Der Antrag richtet sich entweder nach § 67 EStG oder nach § 9 BKGG. Dabei sind nach § 68 EStG bzw. § 10 BKGG gewisse Pflichten zu erfüllen: Sämtliche Änderungen in den Verhältnissen, die für die Leistung erheblich sind oder über die im Zusammenhang mit der Leistung Erklärungen abgegeben worden sind, müssen unverzüglich der zuständigen Familienkasse gemeldet werden. Das bedeutet vereinfacht, dass, sofern sich bei Ihnen eine kindergeldrelevante Tatsache ändert, Sie diese melden müssen. Das ist auch der Fall, wenn diese Informationen bisher Ihr Kind übermittelt hat oder über Ihren Antrag noch gar nicht entschieden worden ist. Auch Änderungen, die sich nach Ende des Bezuges rückwirkend auf das Kindergeld auswirken können, müssen Sie melden. Ebenso sind Sie meldepflichtig, wenn Sie Sozialleistungen erhalten, die auf das Kindergeld angerechnet werden.

## 7. WELCHE PELICHTEN SIND DAMIT INSBESONDERE GEMEINT?

Die Familienkasse muss insbesondere informiert werden über:

- eine Änderung in ihrem Anstellungsverhältnis,
- eine Anstellung in einem öffentlichen Dienstverhältnis, sofern es länger als sechs Monate andauert,
- die Beantragung von Kindergeld für dasselbe Kind durch eine andere anspruchsberechtigte Person bei deren öffentlich-rechtlichem/r Arbeitgeber/in oder Dienstherren/in,
- falls die berechtigte Person vom/von der Arbeitgeber/in, der in Deutschland beheimatet ist, ins Ausland entsendet wird (außer Deutschland) oder die berechtigte Person eine Beschäftigung im Ausland aufnimmt oder die Peron sich in das Ausland begibt (Urlaubsaufenthalte sind ausgenommen),
- eine Bezugnahme von anderen kindbezogenen Leistungen (zum Beispiel ausländisches Familiengeld),
- falls sich die berechtigte Person und der andere Elternteil trennen oder eine dieser Personen den Haushalt verlässt.
- falls das Kind als vermisst gemeldet wird oder verstorben ist oder
- falls sich die Anschrift oder die Bankverbindung der berechtigten Person ändert.



## JAKÉ MÁM POVINNOSTI JAKO OSOBA OPRÁVNĚNÁ?

## 6. CO MUSÍM ZOHLEDNIT PŘI PODÁVÁNÍ ŽÁDOSTI O KINDERGELD?

Žádost se řídí podle §67 EStG nebo §9 BKGG. Podle § 68 EStG a § 10 BKGG musí být splněny následující povinnosti: Jakékoli změny okolností, které jsou rozhodné pro dávku nebo o nichž byla učiněna prohlášení v souvislosti s dávkou, musí být neprodleně nahlášeny příslušné Familienkasse. Zjednodušeně to znamená, že pokud změníte skutečnost související s přídavkem na dítě, musíte to nahlásit. To platí také v případě, že tyto informace již dříve předalo vaše dítě nebo pokud o vaší žádosti dosud nebylo rozhodnuto. Po ukončení dávek musíte také nahlásit všechny změny, které mohou mít vliv na Kindergeld, a to i zpětně. Musíte se také nahlásit, pokud pobíráte sociální dávky, které se započítávají do přídavku na dítě.

## 7. JAKÉ POVINNOSTI JSOU TÍM MÍNĚNY PŘEDEVŠÍM?

Familienkasse musíte informovat zejména o:

- Změně zaměstnání;
- Zaměstnání ve veřejné službě s předpokladem, že bude delší než šest měsíců;
- Pokud jiná oprávněná osoba požádá o Kindergeld u svého zaměstnavatele;
- Pokud oprávněná osoba bude vyslána tuzemským zaměstnavatelem do zahraničí (mimo Německo) nebo pokud přijmete zaměstnání v zahraničí nebo se do zahraničí přesunete (neplatí pro dovolenou)
- Pokud oprávněná osoba pobírá jiné dávky, které se vztahují na dítě (např. zahraniční rodinné dávky);
- Pokud se oprávněná osoba a druhý rodič rozvedli nebo opustili domácnost;
- Pokud je dítě hlášeno jako pohřešované, nebo zemřelo;
- Pokud se změnila adresa nebo bankovní spojení oprávněné osoby.



Sofern Sie für ein über 18 Jahre altes Kind noch Kindergeld erhalten, müssen Sie unter anderem auch folgende Änderungen der Familienkasse unverzüglich mitteilen:

- Das Kind hat eine Erstausbildung oder ein Erststudium abgeschlossen und eine eigene Erwerbstätigkeit aufgenommen (das gilt nicht für Kinder ohne Arbeitsplatz und mit Behinderung);
- die schulische oder universitäre Ausbildung ändert sich, wird beendet oder wird abgebrochen;
- wenn das Kind vor hat, sich so früh wie möglich um einen Ausbildungsplatz zu bemühen;
- wenn es den freiwilligen Wehrdienst antritt;
- wenn es bisher arbeitsuchend oder ohne Ausbildungsplatz war und nun eine Schul- oder Berufsausbildung, ein Studium oder eine Erwerbstätigkeit aufnimmt oder
- wenn die Tochter als Kind schwanger ist und die Mutterschutzfrist beginnt.

Mehr dazu finden Sie in dem Merkblatt Kindergeld der Bundesagentur für Arbeit.

In Deutschland kann die Nichtbeachtung dieser Pflichten als **Straftat** oder **Ordnungswidrigkeit** geahndet werden.



Den Antrag und die Mitteilungen senden Sie direkt an ihre zuständige Familienkasse. Über die Dienststellensuche können Sie ganz leicht herausfinden, welche Familienkasse für Sie zuständig ist:

https://con.arbeitsagentur.de/prod/apok/metasuche/suche/dienststellen?in=familienkassen

In grenzüberschreitenden Kindergeldfällen ist die "Bundesagentur für Arbeit, Familienkasse Baden-Württemberg West, 76088 Karlsruhe" zuständig.

Email: Familienkasse-Baden-Wuerttemberg-West@arbeitsagentur.de



U dítěte staršího 18 let musí oprávněná osoba neprodleně informovat příslušnou Familienkasse o těchto změnách stavu dítěte:

- Došlo k ukončení prvotního profesního vzdělání a zahájilo vlastní výdělečnou činnost (neplatí pro děti bez zaměstnání a se zdravotním postižením);
- Své školní nebo profesní studium mění, končí, přerušuje;
- Předpokládá se, že se bude dítě ucházet o vzdělávací místo;
- Nastupuje na dobrovolnou vojenskou službu;
- Dosud hledá práci, nebo byl bez vzdělávacího místa a nyní zahajuje školní nebo profesní vzdělávání, nebo další studium;
- Zahajuje výdělečnou činnost;
- Dcera je těhotná a nastupuje na mateřskou dovolenou.

Více na Merkblatt Kindergeld.

V Německu je porušení těchto povinností posuzováno jako **trestný čin** nebo **přestupek**.



Žádosti a sdělení zasílejte přímo na svou příslušnou Familienkasse (pokud máte trvalý, nebo přechodný pobyt v Německu). Pomocí vyhledávače příslušných úřadů můžete jednoduše zjistit, která z Familienkasse je příslušná právě Vám

https://con.arbeitsagentur.de/prod/apok/metasuche/suche/dienststellen?in=familienkassen

Pokud žijete na území České republiky a pracujete v Německu, je pro Vás příslušná "Bundesagentur für Arbeit, Familienkasse Baden-Württemberg West, 76088 Karlsruhe"

E-mail: Familienkasse-Baden-Wuerttemberg-West@arbeitsagentur.de



## WIE LANGE ERHÄLT MAN DAS DEUTSCHE KINDERGELD?

## 8. WIE ALT DARF MEIN KIND FÜR EINEN KINDERGELDANSPRUCH SEIN?

Der berechtigten Person (einem Elternteil) steht das deutsche Kindergeld ab der Geburt des Kindes bis zu seinem 18. Lebensjahr automatisch zu. Ab dem 18. Geburtstag des Kindes steht der berechtigten Person der Anspruch zu, falls eine der folgenden Voraussetzungen in § 32 IV EStG erfüllt wird:

- Das Kind ist noch in der Ausbildung oder im Studium oder konnte eine Ausbildung mangels Ausbildungsplatzes nicht beginnen oder fortsetzen; allerdings ist dann die Auszahlung nur bis zu einem Höchstalter von 25 Jahren möglich.
- Das Kind ist arbeitslos und in Deutschland bei der Arbeitsagentur auch so gemeldet. Hierbei ist die Auszahlung auf die Zeit bis zum 21. Lebensjahr begrenzt.
- Das Kind leistet ein freiwilliges soziales oder ökologisches Jahr ab.
- Für Kinder mit Behinderungen gibt es keine Altersgrenze, und der Anspruch auf deutsches Kindergeld besteht auch über das 25. Lebensjahr hinaus, sofern das Kind auf Grund körperlicher, geistiger oder emotionaler Störungen nicht in der Lage ist, für sich selbst zu sorgen, und diese Behinderung vor dem 25. Lebensjahr aufgetreten ist.

# Ausnahmen von der begrenzten längeren Bezugsdauer finden sich in § 32 V EStG:

- Das Kind leistete einen gesetzlichen Grundwehrdienst oder Zivildienst ab.
- Das Kind verpflichtete sich freiwillig für nicht mehr als drei Jahre zum Wehrdienst
- Das Kind ging einer Tätigkeit als Entwicklungshelfer nach.

In diesen Fällen verlängert sich die Dauer entsprechend der Dauer dieser Dienste über das 25. Lebensjahr hinaus.



**Achtung:** Wenn Ihr Kind eine Lehre oder ein Studium absolviert, müssen Sie der zuständigen Familienkasse jährlich bis spätestens Oktober eine Studienbescheinigung oder Ausbildungsbescheinigung vorlegen. Wenn die Ausbildung vor dem 25. Geburtstag abgeschlossen wurde, kann kein Kindergeld mehr gewährt werden.



## JAK DLOUHO MOHU ZÍSKAT PŘÍDAVEK NA DÍTĚ?

## 8. JAK DLOUHO MOHU ČERPAT PŘÍSPĚVEK NA DÍTĚ?

Oprávněné osobě (jednomu z rodičů) příslušní Kindergeld od narození dítěte do 18 let věku automaticky. Od 18. narozenin dítěte přísluší nárok oprávněné osobě pouze, pokud splňuje podmínky uvedené v §32 IV EStG.

- Je dítě stále ve vzdělávání nebo studuje, popřípadě nemohlo kvůli nedostatku míst pokračovat/začít ve vzdělávání, přídavek na dítě je možné vyplácet nejpozději do okamžiku, co dítě dosáhlo věku 25 let.
- Díte je nezaměstnané a je přihlášené v Německu u Arbeitsagentur (úřad práce), zde je omezení vyplácení příspěvků do 21 let věku dítěte.
- Dítě se účastní dobrovolnické sociální / ekologické služby (dobrovolný rok)
- Pro děti se zdravotním postižením neexistuje věková hranice, a nárok na Kindergeld trvá i po dovršení 25 let věku, avšak za podmínky, že dítě není schopno se o sebe postarat kvůli fyzickým, mentálním nebo emočním poruchám a k tomuto postižení došlo před dovršením věku 25 let.

## Zde jsou uvedeny výjimky z §32 V EStG:

- Dítě vykonávalo základní vojenskou službu nebo civilní službu
- Dítě se dobrovolně přihlásilo do vojenské služby, ne déle než na tři roky
- Dítě pracovalo jako pomocný vědecký pracovník

Zde budete mít stále nárok na Kindergeld, který se prodlužuje i nad 25. rok dítěte.



**Pozor:** Pokud vaše dítě studuje učňovské vzdělání nebo studuje vysokou školu, musíte každoročně tj. nejpozději v říjnu, předložit příslušné Familienkasse potvrzení o studiu. Pokud byl výcvik/studium ukončeno před 25. narozeninami, již není možné přiznat přídavek na dítě.



# 9. WIE WIRD DAS DEUTSCHE KINDERGELD IN DER TSCHECHISCHEN GERICHTSPRAXIS BEHANDELT?

Die tschechische Judikatur hat in Bezug auf das deutsche Kindergeld in Unterhaltsstreitigkeiten keine einheitliche Meinung und geht bei der Festlegung des Unterhaltes mit dem deutschen Kindergeld sozusagen eher vorsichtig um. Es gibt keine einheitliche Regelung, nach der sich die Gerichte bei der Entscheidung über den Unterhalt und das deutsche Kindergeld richten können. Deshalb gibt es verschiedene Ansätze, wie man mit dem deutschen Kindergeld in der tschechischen Rechtsprechung umgehen kann:

- Einerseits wird das deutsche Kindergeld als Einkommen des Haushaltes, in dem das Kind lebt, gesehen, aber gleichzeitig bestimmen die Gerichte nicht, wie dieses Einkommen sich auf die Höhe des Unterhaltes auswirkt;
- andererseits wird das deutsche Kindergeld zum Einkommen des Elternteils gezählt, das sorgeberechtigt ist und in Deutschland arbeitet;
- andere Gerichte wiederum z\u00e4hlen das deutsche Kindergeld zum Einkommen des Elternteils, bei dem das Kind lebt;
- man kann schließlich das deutsche Kindergeld aber auch für den Elternteil, der es in Deutschland nicht beantragt hat, aber einen Anspruch darauf hat, als Sorgepflichtverletzung ansehen.

Ein Modellbeispiel ist die Situation, in welcher der nichtsorgeberechtigte Elternteil in Deutschland arbeitet. Allgemein ist anerkannt, dass es nicht möglich ist, den festgelegten Unterhaltsanspruch in Höhe des deutschen Kindergeldes zu kürzen. Allerdings ist es gleichzeitig nötig, das deutsche Kindergeld als Einkommen des sorgeberechtigten Elternteils zu zählen. Das deutsche Kindergeld wird aber durch die Tätigkeit des in Deutschland arbeitenden Elternteils erbracht beziehungsweise gewährleistet.



## 9. JAK SE ZOHLEDŇUJE KINDERGELD V ČESKÉ PRAXI?

České soudy nemají ke Kindergeld jednotný přístup a při stanovování výživného přistupují ke Kindrgeld obezřetně. České soudy nemají jednotnou definici, podle které by se mohly řídit při rozhodování o výživném a Kindergeld, proto se nejčastěji setkáváme s těmito přístupy soudů, kde Kindergeld je:

- příjem domácnosti, kde dítě žije, ale zároveň soudy nestanovují, jak se počítá tento příjem do výše výživného;
- přičítají jej k příjmům rodiče majícího dítě ve své péči a pracujícího v Německu;
- naopak jiné jej soudy přičítají k příjmu rodiče, u něhož dítě žije;
- u rodiče, který si o dávku v Německu nepožádal, ale má na ni nárok, to považuje soud za zanedbání péče.

Modelovým příkladem je situace, kdy druhý z rodičů, který nemá dítě ve své péči, pracuje v Německu. Častým závěrem je, že není možné o výši Kindergeld snížit stanovované výživné, ale zároveň je nutné ke Kindergeld přihlížet jako k příjmu rodiče, kterému je dítě svěřeno do péče. Kindergeld však zajistil druhý z rodičů, který je zaměstnán v Německu



Allen diesen Ansätzen ist gemein, dass sie sich nicht endgültig dazu äußern, in welcher Höhe das deutsche Kindergeld zum Unterhalt beiträgt.

Das Verfahren der tschechischen Gerichte ist daher nicht einheitlich, obwohl das deutsche Kindergeld in Unterhaltsverfahren für Kinderhäufiger vorkommt.

Zu wichtigen tschechischen Gerichtsentscheidungen, die das deutsche Kindergeld betreffen, gehören zum Beispiel folgende Urteile:

- Oberster Gerichtshof (28 Cdo 1544/2017): Der Oberste Gerichtshof hat hier bestätigt, dass das deutsche Kindergeld auch der Elternteil erhalten kann, der das Sorgerecht für das Kind nicht besitzt, sofern er die Verwendung der Mittel zum Wohl des Kindes nachweisen kann.
- Verfassungsgericht (ÚS 2967/15): Das Verfassungsgericht legte in seiner Abschlussbegründung fest, dass das deutsche Kindergeld in den gewöhnlichen Unterhalt eingerechnet werden kann.

## 10. WAS IST DIE SO GENANNTE "DÜSSELDORFER-TABELLE"?

Im Laufe der Zeit wurde die so genannte "Düsseldorfer-Tabelle" eingeführt. Sie wird vom deutschen Oberlandesgericht für Nordrhein-Westfalen als obere Instanz im Familienrecht aufgestellt und jährlich angepasst. Die "Düsseldorfer Tabelle" ermöglicht es, den Unterhalt zu ermitteln und ist am durchschnittlichen materiellen Bedarf der Kinder in Abhängigkeit von ihrem Alter und der Vermögenssituation ihrer Eltern orientiert. Die Tabelle dient als Leitlinie zur Berechnung des Unterhaltes, und auf ihr basieren familienrechtliche Urteile aus ganz Deutschland.

## Mehr dazu auf

www.famrz.de/arbeitshilfen/duesseldorfer-tabelle.html



Všem těmto přístupům je společné, že se nevěnují konečné částce, v jaké se bude spolupodílet výše Kindergeld na výživném.

Postup českých soudů tedy není jednotný, a to i přesto, že se Kindergeld objevuje častěji i v řízeních o výživném pro děti, ve kterých není dán žádný cizí prvek.

Mezi důležité judikáty, které se věnují Kindergeld, například patří:

- Nejvyšší soud (28 Cdo 1544/2017) Nejvyšší soud potvrdil, že Kindergeld může pobírat i ten z rodičů, který nemá dítě svěřeno ve své péči, za předpokladu, že prokáže využití finančních prostředků ve prospěch dítěte.
- Ústavní soud (ÚS 2967/15) Ústavní soud ve svém nálezu II. ÚS 2967/15 potvrdil, že Kindergeld může být započítán do běžného výživného.

## 10. CO JE TO TZV. DÜSSELDORFSKÁ TABULKA?

Vydává ji Vrchní zemský soud spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko a mění se každoročně

Düsseldorfská tabulka je výpočet pro stanovení výše výživného, kdy tato výše závisí na individuálním posouzení soudců, které je založeno na průměrných materiálních potřebách dětí v závislosti na jejich věku a majetkových poměrech rodiče. Je to nejpropracovanější tabulka pro výpočet výše výživného a vychází z ní soudy po celém Německu.

Více na:

www.famrz.de/arbeitshilfen/duesseldorfer-tabelle.html



# NOTIZEN / POZNÁMKY:



NOTIZEN / POZNÁMKY:	



# NOTIZEN / POZNÁMKY:









Für die Beantwortung weiterer Fragen wurde eine Arbeitsgruppe eingerichtet. Mehr dazu auf: Byla zřízena pracovní skupina, která zodpovídá další otázky. Více na:

## https://region-bez-hranic.eu/





















**Europäische Union** Evropská unie

Europäischer Fonds für regionale Entwicklung Evropský fond pro regionální rozvoj



Ziel ETZ | Cíl EÚS Freistaat Bayern -Tschechische Republik Česká republika -Svobodný stát Bavorsko